

Vogelrust- en moerasgebied

Waterscheerling

PWG-excursie naar Hitland op 17 juli 2013

Op een warme zomerdag bezochten we 10 man sterk Hitland, het veenweidegebied tussen Capelle en Nieuwerkerk aan den IJssel. We bekeken Hitland-Zuid. Vanuit het parkeerterrein aan de Blaardorpseweg 1, bij de golfbaan, komen we op het Ouderkerkse laantje (op de borden is een r gesneuveld; er staat nu Oudekerkse laantje), een heel oud pad volgens Willy, die het gebied goed kent. In 1780 is het al op een oude kaart te vinden. Het was een particulier pad van steenbakkerij De Olifant, waar de beroemde IJsselsteentjes gebakken werden. Aan weerskanten een bomenrij met voornamelijk Zwarte els, en struiken en kruiden eronder, erachter slootjes. Hoewel we heel "gewone" planten zien, biedt het geheel toch een fraaie aanblik. Harig wilgenroosje kleurt roze, afgewisseld door grote groepen Echte valeriana, die al over de top is, maar die toch een aardige spikkelige tekening van wuivende bollen laat zien. Grote kattenstaart geeft paarse accenten. Sinds het bezoek aan het Thijssesepark meenden we geen moeite meer te hebben met Wijfjesvaren, maar we komen bedrogen uit. Wijfjes fijn, gaat hier niet op. De fijnheid komt gewoon door het jonge stadium. Gelukkig geven de niervormige sporenhoopjes de doorslag: het is Mannetjesvaren. We zien Grote en Kleine lisdodde. De mannelijke aar zit boven. De bruine sigaar is vrouwelijk. Bij Kleine lisdodde zit er een steeltje (2-5cm) tussen de mannelijke en de vrouwelijke aren. Nog even over de Kompassla, die we aan het begin zagen. Ik zocht de verklaring voor de tanden achterop de middennerf van de bladeren. Die vond ik niet, maar wel, dat Kompassla een schoolvoorbeeld is van een kompasplant. De bladeren richten zich

zo, dat ze het meest door de avond- en de ochtendzon worden beschenen. De bladeren, die in de Noord-Zuid richting staan, draaien een kwartslag en ze richten zich wat op. De andere bladeren richten zich alleen op. Alle bladeren staan dus uiteindelijk in de Noord-Zuid richting. Ze zijn zo tegen sterke verhitting beschermd. Misschien hebben die tanden daar toch iets mee te maken. Het is vermoedelijk de wilde stamvorm van Sla. Kleine geaderde witjes en Kleine koolwitjes vliegen op de bloemen van Akkerdistel. Gewone braam bloeit schitterend en iedereen vermoedt dat het een goed bramenjaar wordt. Langs de waterkant bloeit Moerasandoorn. In het struikgewas groeit Hemelsleutel, nog niet in bloei. Op de golfbaan worden zoden afgeplagd voor nieuwe holes. We zien een lichtgroene hangende zegge en dat blijkt Hoge cyperzegge te zijn. Langs een water een flinke plek met blauwbloeiende Beekpunge, een soort Veronica. Droeg heeft intussen een bad genomen en komt er zwartgrijs uit. Karel probeert hem schoon te poetsen met wat hooi, terwijl wij even pauzeren. Dan komen we bij de knuppelpaden. Gele waterkers, te zien aan de ovale hauwtjes. Geelbloeiende Gewone wederik. Wilgen, waaronder Boswilg en Grauwe wilg en Rode kornoelje. Dan een schitterend bloeiende witte schermbloem. De bladeren zijn voor een deel geel en rood verkleurd, wat alles extra mooi maakt. Karel en Frouke determineren hem: Waterscheerling. Het is de meest giftige plant van onze flora. Vooral het eten van de wortelstok kan in korte tijd dodelijk zijn. De knolvormige, rijk bewortelde wortelstok is van binnen door dwarsschotten in kamertjes verdeeld en bevat een geel olieachtig sap en ruikt aangenaam naar selderij. Dan, ook niet alledaags: Wateraardbei. De vrucht schijnt sappig noch smakelijk te zijn. Frouke wijst ons op Moerasvaren overal langs het pad. De planten schieten uit wortelstokken omhoog. Het is een fraai stukje natuur hier, mooi gecomponeerd. Iets verder een sloot met bloeiend Kikkerbeet en Grote egelskop. Sommigen van ons zijn aan het einde van hun Latijn en willen vooral schaduw. Maar iets verder lokt de Hollandse IJssel. We zullen even gaan kijken en het is de moeite waard. Een rivier is zo wie zo mooi, maar met geelbloeiend Moeraskruiskruid naast paarse Grote kattenstaart echt bijzonder. Dan nog veel Heksenmelk en groepen Timoteegras. Arnolda maakt van dit alles een Renoir-achtig plaatje, want zij loopt opeens met een blauwe paraplu. Het lukt ons maar niet, om voor Anton zijn filmopname, fatsoenlijk het onderscheid tussen Grote vossenstaart en Timoteegras uit

te leggen: “Grote vos laat los en Timotee geeft niet mee”. Maar je ziet het verschil al met het blote oog. We leggen nog even aan bij De Rode Leeuw, met een gezellig terras aan de 's Gravenweg en concluderen nog maar eens, dat Hitland de moeite waard is.

Priscelline

Deelnemers: Willy, Frouke, Arnolda, Gerda, Joke, Henk, Ab, Anton, Karel, Priscelline

Litt: Nederlandse Ecologische Flora van drs. E.J. Weeda e.a.

Gewone wederik

Beekpunge

Frouke

Wateraardbei

Plantenlijst Hitland 17 juli 2013

<i>Acer pseudoplatanus</i>	Gewone esdoorn	<i>Comarum palustre</i>	Wateraardbei
<i>Achillea millefolium</i>	Duizendblad	<i>Convolvulus sepium</i>	Haagwinde
<i>Acorus calamus</i>	Kalmoes	<i>Cornus sanguinea</i>	Rode kornoelje
<i>Aesculus hippocastanum</i>	Witte paardenkastanje	<i>Crepis capillaris</i>	Klein streepzaad
<i>Agrostis stolonifera</i>	Fioringras	<i>Dactylis glomerata</i>	Kropaar
<i>Alliaria petiolata</i>	Look-zonder-look	<i>Dryopteris dilatata</i>	Brede stekelvaren
<i>Allium vineale</i>	Kraailook	<i>Dryopteris filix-mas</i>	Mannetjesvaren
<i>Alnus glutinosa</i>	Zwarte els	<i>Elytrigia repens</i>	Kweek
<i>Alopecurus pratensis</i>	Grote vossenstaart	<i>Epilobium hirsutum</i>	Harig wilgenroosje
<i>Amelanchier lamarckii</i> krentenboompje	Amerikaans	<i>Epilobium parviflorum</i>	Viltige basterdwederik
<i>Anthriscus sylvestris</i>	Fluitenkruid	<i>Eupatorium cannabinum</i>	Koninginnekruid
<i>Arctium minor</i>	Gewone klit	<i>Euphorbia esula</i>	Heksenmelk
<i>Arrhenatherum elatius</i> subsp. <i>elatius</i>	Glanshaver	<i>Filipendula ulmaria</i>	Moerasspirea
<i>Bellis perennis</i>	Madeliefje	<i>Fraxinus excelsior</i>	Es
<i>Betula pendula</i>	Ruwe berk	<i>Galinsoga quadriradiata</i>	Harig knopkruid
<i>Bidens frondosa</i>	Zwart tandzaad	<i>Galium aparine</i>	Kleefkruid
<i>Bolboschoenus maritimus</i>	Heen	<i>Galium mollugo</i>	Glad walstro
<i>Brassica napus</i>	Koolzaad	<i>Galium palustre</i>	Moeraswalstro
<i>Bromus hordeaceus</i>	Zachte dravik	<i>Glechoma hederacea</i>	Hondsdraf
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Herderstasje	<i>Glyceria fluitans</i>	Mannagras
<i>Carex pseudocyperus</i>	Hoge cyperzegge	<i>Glyceria maxima</i>	Liesgras
<i>Cerastium fontanum</i> subsp. <i>vulgare</i>	Gewone hoornbloem	<i>Heracleum sphondylium</i>	Gewone berenklaauw
<i>Cicuta virosa</i>	Waterscheerling	<i>Holcus lanatus</i>	Gestreepte witbol
<i>Cirsium arvense</i>	Akkerdistel	<i>Hordeum murinum</i>	Kruipertje
<i>Cirsium palustre</i>	Kale jonker	<i>Humulus lupulus</i>	Hop
<i>Cirsium vulgare</i>	Speerdistel	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	Kikkerbeet

Hypericum tetrapterum	Gevleugeld hertshooi	Phragmites australis	Riet
Impatiens glandulifera	Reuzenbalsemien	Plantago lanceolata	Smalle weegbree
Iris pseudacorus	Gele lis	Plantago major subsp. major	Grote weegbree
Jacobaea paludosa	Moeraskruiskruid	Polygonum aviculare	Gewoon varkensgras
Juncus effusus	Pitrus	Populus tremula	Ratelpopulier
Lactuca serriola	Kompassla	Populus x Canadensis	Canadapopulier
Lamium album	Witte dovenetel	Potentilla anserina	Zilverschoon
Lapsana communis	Akkerkool	Potentilla erecta	Tormentil
Lemna gibba	Bultkroos	Potentilla reptans	Vijfvingerkruid
Lemna trisulca	Puntkroos	Quercus robur	Zomereik
Lolium perenne	Engels raaigras	Ranunculus acris	Scherpe boterbloem
Lotus pedunculatus	Moerasrolklaver	Ranunculus sceleratus boterbloem	Blaartrekkende boterbloem
Lycopus europaeus	Wolfspoot	Rorippa amphibia	Gele waterkers
Lysimachia vulgaris	Grote wederik	Rubus fruticosus	Gewone braam
Lythrum salicaria	Grote kattenstaart	Rumex acetosa	Veldzuring
Matricaria chamomilla	Echte kamille	Rumex Hydrolapathum	Waterzuring
Matricaria discoidea	Schijfkamille	Rumex obtusifolius	Ridderzuring
Medicago lupulina	Hopklaver	Salix alba	Schietwilg
Mentha aquatica	Watermunt	Salix caprea	Boswilg
Myosotis palustris	Moerasvergeet-mij-nietje	Salix cinerea	Grauwe wilg
Nasturtium sp.	Waterkers	Salix triandra	Amandelwilg
Nuphar lutea	Gele plomp	Salix viminalis	Katwilg
Osmunda regalis	Koningsvaren	Sambucus nigra	Gewone vlier
Persicaria amphibia	Veenwortel	Sedum telephium	Hemelsleutel
Persicaria hydropiper	Waterpeper	Sisymbrium officinale	Gewone raket
Persicaria maculosa	Perzikkruid	Solanum dulcamara	Bitterzoet
Petasites hybridus	Groot hoefblad	Solanum nigrum subsp. Schultesii	Beklierde nachtschade
Phalaris arundinacea	Rietgras		
Phleum pratense subsp. Pratense	Timoteegras		

Solidago gigantea	Late guldenroede	Trifolium pratensis	Rode klaver
Sonchus asper	Gekroesde melkdistel	Trifolium repens	Witte klaver
Sorbus aucuparia	Wilde lijsterbes	Typha angustifolia	Kleine lisdodde
Sparganium erectum	Grote egelskop	Typha latifolia	Grote lisdodde
Spirodela polyrhiza	Veelwortelig kroos	Urtica dioica	Grote brandnetel
Stachys palustris	Moerasandoorn	Valeriana officinalis	Echte valeriaan
Stellaria media	Vogelmuur	Veronica beccabunga	Beekpunge
Symphytum officinale	Gewone smeewortel	Vicia cracca	Vogelwikke
Taraxacum officinale	Paardenbloem	Wolffia arrhiza	Wortelloos kroos
Thelypteris palustris	Moerasvaren		

Vogels: Wilde eend, Meerkoet, Waterhoen, Knobbelzwaan, Ekster, Blauwe reiger, Tjif-tjaf, Zwarte kraai, Fuut, visdiefje, Torenavalk, Buizerd

Vlinders: Kleine vos, Klein geaderd witje, Klein koolwitje, Bont zanddoogje, Gehakkelde aurelia, Stippelmot, Atalanta

Anton

Hoge cyperzegge